No. 281. # DE TIJD. 1848.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; voor de buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk. *Brieren, Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 20 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents ze gelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Maart.

Gisteren hebben wij de droevige tijding gemeld, dat Z. K. H. de door gansch Nederland opregt geachte en beminde prins Alexander, 's Konings geliefde tweede zoon, op het eiland Madera is overleden. Het is een groot verlies voor het ouderlijk hart van den Koning en de Koningin der Nederlanden. Het is niet minder een verlies voor Nederland, dat zich van den jeugdigen vorst in de toekomst veel goeds voorspelde.

Het koninklijk hart zal bloeden bij de wonde, die dat overlijden slaat, en Nederland zal in de droefheid van het koninklijk huis deelen.

Rouwe vervangt de jubelkreeten, welke de blijde natie had aangeheven ten dank van 's Konings grootmoedig besluit, waardoor hij zich plaatst, naast den edelen Pius IX, aan het hoofd der vrijzinnige beweging onzer eeuw. Maar de algemeene deelneming in Z. M. regtmatige droefheid, zal evenzeer het bewijs leveren, dat de Koning leeft in het hart van zijn volk, dat de gansche natie één is met den Koning en zijn koninklijk huis, en bereid is met hem te deelen vreugde en smart, voorspoed en tegenspoed.

Moge de Koning en de Koningin en het geheele koninklijk gezin daarin eene reden van troost vinden, en de liefde van Neêrlands volk aanvullen de leêgte, welke de dood van den veelgeliefden zoon in hun hart heeft gemaakt.

Het berigt van het overlijden van den te vroeg ontslapen prins Alexander heeft Zijne Majesteit niet verhinderd, om ten spijt zijner droefheid voor de belangen van Nederland te werken.

De Koning heeft gisteren eene commissie benoemd, belast met de taak om een ontwerp van grondwet, op wezenlijk constitutioneele beginselen rustende, te ontwerpen. Het personeel der commissie geeft alle waarborgen, die men kan verlangen. De heeren Thorbecke, Luzac en Dirk Donker Curtius zijn mannen, die bewijzen hebben geleverd, dat zij de denkbeelden onzer eeuw, te gelijk met de behoeften onzer natie begrijpen. Vrij van vooroordeelen, verheven boven alle kortzigtige denkbeelden, zijn zij mannen van wezenlijk verlichte en ordelijke vrijheid. De heer Storm staat naast hen, zich onderscheidende door dezelfde verdiensten; maar daarenboven vertegenwoordigende het katholijk element in den staat, dat hij evenwel, en naar behooren, geene andere plaats geeft dan die, waarop het aanspraak heeft. De heer de Kempenaer, vrijzinnig op het zuiver politiek terrein, is op het politico-religieus gebied de man van verouderde denkbeelden en historische herinneringen eener vervlogene eeuw; hij vertegenwoordigt alzoo het protestantsch element, gelijk zich dit ten onzent nog werkzaam betoont.

De Commissie dus wijsselijk zamengesteld, geeft billijke reden tot vertrouwen, dat zij een wezenlijk vrijzinnig ontwerp zal tot stand brengen, dat Nederland zal plaatsen op gelijke lijn met de ons voorbij gestreefde naburen, de Belgen; dat het in het aanzien van Europa eervol zal doen rijzen, en den grondslag leggen van eene welvaart, welke het vaderland voor altijd scheen te hebben verloren.

Op dit oogenblik is er nog geen ministerie gevormd. De onderhandelingen daaromtrent gaan ijverig voort, en beloven een goeden uitslag. Het kan niemand verwonderen, dat zij niet spoediger tot een resultaat hebben geleid, als men bedenkt dat men een nieuw systeem opwerpt, en daarin alleen mannen wil opnemen, die, eensgezind en uit ganscher harte de nieuwe orde van zaken toegedaan, zich onderscheiden door talent en aanzien, en alzoo waarborgen geven van vrijheid zoowel als van orde.

Als men lieden neemt, zonder aanzien van kleur of kunde, dan is het gemakkelijk ministeriëele zetels te vervullen. Maar als men conscientieus een geheel wil vormen, dat, met één doel en één geest bezield en dezelfde beginselen toegedaan is, dan heeft men ten minste tijd noodig, om met de candidaten in overleg te treden, zich te verstaan en een programma vast te stellen.

Men verontruste zich derhalve niet ontijdig. Wij kunnen verzekeren, dat de aangeknoopte onderhandelingen met ijver worden gevoerd. De heer Luzac wordt daarin bijgestaan vooral door den heer Dirk Donker Curtius, die gisteren en eergisteren verscheidene malen in bijzonder gehoor bij Z. M. is toegelaten.

Het Koninklijk besluit, heden door de *Staats-Courant* medegedeeld, betreffende de benoeming der Commissie tot zamenstelling van een Ministerie is van den volgenden inhoud:

WIJ WILLEM II, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien de mededeeling der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, houdende verscheidene wenschen ter uitbreiding van Grondwets-herziening;

Overwegende, dat het Onze begeerte is, met het oog op deze mededeeling van een der takken van de Wetgevende Magt, eene gewijzigde Grondwet te doen ontwerpen en voordragen, en tevens Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur te benoemen, gehecht aan de beginselen bij die Grondwet te bepalen;

Overwegende, dat, zoo van de eene zijde Onze bedoeling is, zonder verwijl, alle maatregelen van vooruitgang en verbetering te nemen, van de andere zijde Onze pligt is te zorgen, dat geene laakbare overhaasting tot eene tegenovergestelde uitkomst leide,

Hebben besloten en besluiten:

1°. Eene Commissie in te stellen, om, met overweging van de wenschen der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, aan Ons een volledig ontwerp van Grondwets-herziening voor te dragen, en om Ons tevens derzelver denkbeelden omtrent de zamenstelling van een Ministerie mede te deelen;

2°. Tot leden van gemelde Commissie te benoemen de heeren:

Mr. *Dirk Donker Cortius*,
Mr. *J. M. de Kempenaer*,
Mr. *L. C. Luzac*,
Mr. *L. D. Storm* en
Mr. *J. R. Thorbecke.*

Er zullen afschriften dezes gezonden worden aan de beide Kamers van de Staten-Generaal, aan de Departementen van Algemeen Bestuur, aan den Raad van State, alsmede aan de benoemden, tot informatie en narigt.

's Gravenhage, den 17den Maart 1848.

WILLEM.

Van wege den Koning,
De Staatsraad, Directeur van het Kabinet des Konings.
A. G. A. VAN RAPPARD.

Wij hebben tot dus verre geene naamlijst medegedeeld der candidaten, welke de publieke meening bestemd en de geruchten genoemd hadden ter vervulling van het nieuwe ministerie. Wij deden dit niet, omdat die geruchten geene waarborgen opleverden voor hunne naauwkeurigheid. Thans echter kunnen wij als naamlijst der leden, waaruit het nieuwe ministerie hoogstwaarschijnlijk zal zijn zamengesteld, zoo althans de Heer van Oudermeulen en Baron Sloet zich hunne benoeming laten welgevallen, het volgende mededeelen:

Buitenlandsche Zaken. Graaf Schimmelpennick.
Binnenlandsche Zaken. Borret of Storm.
Finantiën. Van Oudermeulen.
Justitie. Dirk Donker Curtius.
Oorlog. Kolonel Madial.
Marine. Rijk.
Kolonien. Baron Sloet tot Oldhuis.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Zaturdag 10 Maart.

In de zitting van heden zijn de vier volgende wetsontwerpen aangenomen:

1°. Tot opheffing van het verbod van doorvoer naar Suriname;

2°. Tot nadere regeling van fondsen, vereischt tot herstel van het Nederlandsche muntwezen;

3°. tot aanvulling der middelen voor 1846 en 1847; en

4°. tot aanwijzing der bestemming van het batig slot eener rekening wegens betalingen aan de Maatschappij van Weldadigheid.

De minister van finantiën, geïnterpelleerd zijnde over de aan den hertog van Aremberg verkochte domeingronden, heeft die handeling toegelicht.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Maart. De heer d'Argout, directeur der Fransche bank, heeft aan den Minister van finantiën schriftelijk kennis gegeven van een voorstel van den algemeenen raad van de bank.

Dien ten gevolge is door het voorloopig bewind gisteren het volgend decreet uitgevaardigd:

»Art. 1. Van af den dag der uitvaardiging, van het tegenwoordig besluit, zullende Fransche banknoten door de rijks ontvangers en door particulieren worden aangenomen als wettige koers hebbende spetie.

»Art. 2. Tot nader orde wordt de bank ontheven van de verpligting, om hare banknoten tegen spetie in te wisselen.

»Art. 3. In geen geval zal het cijfer der door de bank en hare kantoren uitgegeven billetten 350 millioen te boven gaan.

»Art. 4. Ten einde de circulatie te bevorderen, wordt de Fransche bank gemagtigd, billetten uit te geven, die echter niet van minder bedrag zullen mogen zijn, dan van honderd francs.

»Art. 5. De bepalingen van dit besluit hebben ook betrekking op alle kantoren, die door de bank in de departementen zijn opgerigt.

»Art. 6. De Fransche bank zal wekelijks haren toestand in de *Moniteur* aankondigen."

— De minister van finantiën vaardigt dringende circulaires uit, tot inteekening in de *nationale leening* van 100 millioen (pari à 5 pCt. rente), doch vruchteloos. Ook, is de minister bedacht op den verkoop van het koninklijk domein, geschat op 300 millioen waarde, bij loting, en spreekt men van 30 tot 50 opcenten op alle belastingen; terwijl eindelijk het gerucht eener 5 pCts. leening tegen den koers van 50 meer en meer veld wint.

— De despotieke toon, die de heer Ledru-Rollin in zijne bekende circulaire heeft aangenomen, heeft in deze hoofdstad eene bittere verontwaardiging verwekt, welke zich ook in de departementen zal verspreiden. Doch, wat meer is, de heer de Lamartine heeft openlijk zijnen collega van binnenlandsche zaken verloochend, en het is te voorzien, dat alle leden van het voorloopig bewind in dat *désaveu* zullen deelen. Er is slechts ééne kreet in geheel Frankrijk: het is die van luide afkeuring van het vernederend dictatorschap, hetwelk zich een man heeft aangematigd, die zelf honderd malen in de Kamer zijne stem heeft doen hooren tegen de misbruiken des bestuurs. Er zijn slechts twee dagbladen, de *Réforme* en de *Courrier Français*, die het durven wagen, het gedrag van den heer Ledru-Rollin te verdedigen. Men wete echter, dat de voorloopige minister met den heer Flocon een der hoofdredacteuren is van de *Réforme*.

Het is echter hierbij niet gebleven. De meerderheid der leden van het voorloopig bewind heeft den heer Ledru-Rollin gesommeerd, zijn ontslag te nemen, hetgeen deze, ondersteund door de heeren Louis Blanc en Albert, geweigerd heeft. Deze tweespalt werkte ook naar buiten. Het volk deed eene demonstratie ten voordeele van den minister. De nationale garde, ontevreden, dat het gouvernement hare keur-compagniën ontbonden heeft, stelde zich daartegen; er werd hevig geworsteld, en er ontstond eene algemeene verwarring, die nog niet schijnt opgehouden te hebben.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 17 Maart. De onweerswolken aan den duitschen hemel worden steeds dreigender. In Schwaben en in Frankenland is een nieuwe boerenkrijg ontstaan. Zij willen afrekening houden met hunne grondheeren en derzelver rentmeesters, en aan den kant der zuidwestelijke grenzen van het rijk, aan de Bodensee en in de Rheinpalts wordt reeds het woord der republiek als reddingleuze onder de woest opgewondene menigte geworpen. Intusschen worden door het gansche rijk de residentiën belegerd om lang vervallen wissels nog eenmaal aan te bieden, en de betaling wordt gevorderd en verkregen op eene wijze, welke de gewone onaantastbaarheid niet alleen van het monarchaal beginsel maar zelfs van elke overheid op deszelfs grondslagen doet schudden.

— Te Berlijn zijn rustige burgers door sabelhouwen en kolfslagen gewond. De verbittering is onbeschrijfelijk. Het volk vertoont zich dreigend. In Maagdenburg hebben onderscheidene personen het leven verloren. In Burg

Wald en Solingen zijn ernstige onlusten losgebroken. Er zijn eenlijke fabrieken onder den voet gehaald.

— Ook in de omstreken van Gieszen worden de boeren onrustig. De Koning van Hanover heeft de deputatiën der professoren en der burgerij van Göttingen geweigerd te ontvangen. De knapste professoren verlaten de stad met al de studenten, die niet door hunne vooruitzigten tot den Hanoverschen dienst gehouden zijn. Het ontwerp van wet op de drukpers ligt gereed. Te Lubeck blijft het rustig, doch te Hamburg moet het hevig zijn toegegaan.

— De Koning van Pruissen heeft de door Rusland aangeboden ondersteuning van de hand gewezen.

— Brieven uit Weenen, loopende tot 13 Maart 's middags 4 uur, melden, dat men daar schroomelijke gebeurtenissen vreest. Het volk hield het paleis van vorst Metternich omsingeld. Het oproer is algemeen, alle winkels zijn gesloten; het Stendenhuis is van binnen verwoest; de patrouilles worden beleedigd; het volk belegert de tuighuizen; het hof beraadslaagt. De keizer wil tot dus verre niet toegeven. Het troepen zenden naar Italië schijnt op te houden, daarentegen verneemt men dat binnen kort een Oostenrijksch observatieleger naar den Rijnkant zal bijeengetrokken worden.

Ten 6½ ure telde men reeds een zeer groot aantal dooden en gekwetsten. Alle vreemdelingen, verlaten de stad. De rust is echter spoedig weder hersteld door de *aftreding van prins Metternich.*

ITALIË.

De *Rigenerazione* van Napels dd. 1 Maart bevat tijdingen van Messina loopende tot den 26 Februarij. De inwoners waren nog meester van *Porta reale*, de vrijhaven, het arsenaal en Terra Nova. De troepen onder bevel van den generaal Pronio, die laatstelijk te Napels is aangekomen, waren in de citadel en in het fort *Il Salvatore* opgesloten. Het fort van *Porta reale* was hun den 22 ontweldigd, na geheel bres geschoten te zijn.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			17 Maart 4½ u. gebl.	18 Maart 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	41¼	40¾	à	41	40⅞
Dito Dito	3	»	48½	47¾	»	48½	47¾
Dito Dito op resc.	3	»			»		
Dito Dito	4	»	62	60	»	61	60⅛
O. I. Leening	4	»			»		
Amortis. Syndic.	3½	»	62	61¼	»		
Handel-Maatschappij	4½	»			»		
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg		»			»		
Aand. Holl. S. M.	4½	»			»		
Belgie	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild	2½	»			»		
Spanje, L. bij Ard. van 85 £	5	»	8¾	8½	»	8¾	8⅝
Dito Dito van 510 £		»	7⅜	7⅜	»	8	7⅜
Dito bij Dito onb. st.	5	»	7½	7½	»	7⅝	
Dito	3	»	23	23	»	22¾	22¾
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	15⅞	15¾	»	16¼	15⅞
Coupons Ardoins		»	6⅞	6¾	»	7¼	
Passive		»	3		»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
Portugal, te Londen	3	»	14	13½	»	14¼	
Dito Dito	4	»	15	15	»		
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
Rusl. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	88¾	87½	»	88½	87½
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	88	87½	»	88¼	87½
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»			»		
Dito bij Hope	4	»	66¾		»		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	66½		»		
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito	6	»			»		
Polen, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		f			»		
Dito Dito fl 500		»			»		
Amerika, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën					»		

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt., Prolong. 6 pCt.
Wissel-Disconto 5 pCt.
Oostenrijk, Met. 5 pc. 60; 2½ pc. 30½, 31, ⅝.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 33⅞; Zigt dito 34⅛; 2/m. Londen 11 75. Zigt Londen 11.85; 3/m. Lisbon. 41; 3/m. Porto 41; 2/m Petersb. 1.84.

ANTWERPEN, 17 Maart. Belg. 2½ pc. 33; id. 4½ pc. 62½.

PARIJS, 16 Maart. Fr. 3 pc. 50; id. 5 pc. 73; Bank-Actiën 1450; Belg. 5 pc. 70.

Onder het afdrukken van ons nummer van gisteren, ontvingen wij het onderstaande hoogst belangrijk stuk. Wij leveren het heden aan diegenen onzer abonnés, aan wie wij dit gisteren avond niet konden toezenden.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

's Gravenhage, 17 *Maart.*

Aan de leden is heden rondgedeeld het volgende *Verslag:*

Met hartelijke blijdschap werd, bij de opening van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal, de mededeeling in de troonrede vernomen, dat de Koning tot de overtuiging gekomen was, dat er noodzakelijkheid tot wijziging van eenige bepalingen der Grondwet bestond, en dat Zijne Majesteit geene veranderingen schroomde, welke geacht konden worden tot werkelijke, door de ondervinding aangewezen verbeteringen in het staatsbestuur te zullen leiden. Met klimmende belangstelling werd sedert de vervulling der te gelijk met die verklaring gedane toezegging van de voorstellen, die tot deze wijziging en verandering moesten strekken, verbeid. Werkelijk werden, bij eene Koninklijke boodschap van den 8sten Maart jl., aan de Tweede Kamer zeven en twintig ontwerpen van wet aangeboden, die moesten strekken tot verduidelijking van de bepalingen, welker wijziging ter zelfder gelegenheid door de Regering noodig wordt geacht.

Deze wets-voordragten waren wel aan de leden der Tweede Kamer ten volle bekend, maar nog niet op de voorgeschrevene wijze aan de overweging harer afdeelingen onderworpen, toen eene voor de toekomst des vaderlands hoogst gewigtige mededeeling werd ontvangen, door welke het uitzigt op eene ruime herziening der Grondwet geopend werd, waarvan het initiatief van de Kroon zou uitgaan, nadat deze met de tegenwoordige denkwijze van de leden der Kamer omtrent zulk eene herziening nader bekend zou zijn geworden.

Dien ten gevolge hebben thans te dezer zake overwegingen in de afdeelingen der Kamer plaats gevonden, waarbij door de 54 leden, die daaraan hebben deel genomen, algemeen de overtuiging is uitgesproken, dat, alvorens tot de opzettelijke behandeling der straks vermelde zeven en twintig wets-ontwerpen over te gaan, de hoofdpunten behoorden te worden bepaald, welke de Kamer meende, dat, ook met het oog op hetgeen in den laatsten tijd in Europa is gebeurd, de grondslagen eener zeer ruime grondwets-herziening zouden behooren uit te maken. Terwijl de Commissie van Rapporteurs de taak vervult, om, met afwijking van den anders bij het onderzoek van voorgedragen wets-ontwerpen gevolgden weg, in dit verslag den uitslag dier overwegingen in korte trekken ter neder te stellen, worden hier, ter voorkoming van alle misverstand, uit naam van alle de afdeelingen de beide volgende verklaringen voorop gesteld:

In de eerste plaats, dat de leden der Kamer door het opgeven dezer hoofdpunten niet willen geacht worden, alle de verbeteringen te hebben doen kennen, die zij in de bestaande Grondwet wenschelijk en noodzakelijk achten, maar zich integendeel hun gevoelen omtrent andere punten van ondergeschikt of zelfs zeer wezenlijk belang, die hier niet op den voorgrond behoefden te worden gesteld, voorbehouden.

In de tweede plaats, dat dit voorbehoud ook toepasselijk is op de zeven en twintig reeds ingediende wets-ontwerpen, welker gewigtigen aard in onderscheidene opzigten men verre af is van te ontkennen, maar bij welker bepaald onderzoek, hetwelk de afdeelingen, in den geest der ontvangene mededeeling, vermeenen nog niet te moeten aanvangen, zich als van zelven de wenschen zullen openbaren, die meer onmiddellijk met sommige der daarin behandelde onderwerpen in verband kunnen gebragt worden.

Met de aangeduidde bedoeling en onder inroeping van het gemelde voorbehoud, worden alzoo de navolgende hoofdpunten in dit verslag opgenomen, welke, om het overzigt daarvan gemakkelijk te maken, onder *vijftien* afzonderlijke hoofden zijn gerangschikt.

I. Nagenoeg algemeen hebben in de afdeelingen de leden der Kamer zich tegen het behoud der standen verklaard, voor zooverre die, volgens de bestaande Grondwet, als staatkundige ligchamen, politieke regten uitoefenen.

II. Slechts door zeer weinige leden der Kamer is het verlangen geuit, dat de regeling der verkiezingen geheel mogt worden overgelaten aan de wet. De zeer groote meerderheid, die de hoofdbeginselen omtrent dit aangelegen punt voortdurend in de Grondwet zelve wenscht opgenomen te zien, heeft zich tegen het invoeren van regtstreeksche verkiezingen voor het benoemen van de leden der Tweede Kamer, der Provinciale Staten en der gemeenteraden verklaard. Van de weinige leden, die dit anders algemeene gevoelen niet deelden, ontkenden enkelen de bezwaren niet, die ook hunnes inziens welligt aan regtstreeksche verkiezingen verbonden waren, meenende zij echter dat die bezwaren onder anderen door de bepalingen bij de wet omtrent den census der kiezers konden worden weggenomen.

Bijna dezelfde overgroote meerderheid heeft het gevoelen voorgestaan, dat de verkiezingen voor de plaatselijke en provinciale vertegenwoordiging en voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal behoorden plaats te hebben door kies-collegien, dadelijk door stemgeregtigden, wier bevoegdheid uit de wet zou voortvloeijen, te benoemen, zoodat voortaan alleen van verkiezingen met éénen trap de rede zou kunnen zijn. Enkele leden, die zich voor regtstreeksche verkiezingen gestemd toonden, hebben te kennen gegeven zich, wanneer hun gevoelen geen genoegzamen weêrklank vond, wel met zoodanige verkiezingen met éénen trap te kunnen vereenigen.

Eindelijk is, mede met eene overgroote meerderheid, het gevoelen voorgestaan, dat alle kies-collegien voor de benoeming van de leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, de Provinciale Staten niet behouden kunnen blijven.

III. Nagenoeg eenstemmig is het verlangen geuit, dat de Eerste Kamer der Staten-Generaal in stand blijve, mits in de zamenstelling en inrigting van dit deel der wetgevende magt afdoende verbeteringen worden gebragt, en bij de wet bepalingen worden vastgesteld, die nog veel meer, dan bij twee der reeds ingediende wets-ontwerpen tot wijziging der Grondwet het geval is, de strekking kunnen hebben om die Kamer aan hare bestemming te doen beantwoorden.

IV. De groote meerderheid wenscht, dat het regt der leden van de Tweede Kamer tot het voorstellen van amendementen op door den Koning aan de overweging der Staten-Generaal onderworpene wetsvoordragten op ruimeren voet geregeld worden, dan bij het IXde der aanhangige wets-ontwerpen het geval is. Zij wenscht in de Grondwet uitgedrukt te zien, dat dit regt alleen beperkt zal zijn door de verpligting, dat over geen amendement zal mogen worden beraadslaagd, dan nadat eene overweging daaromtrent in de afdeelingen heeft plaats gehad.

V. Bijna al de leden achten het noodzakelijk, dat aan beide de Kamers der Staten-Generaal bij de Grondwet het regt worde toegekend, om zich afzonderlijk bij adressen aan den Koning te wenden.

VI. Niet langer mag, naar het algemeen gevoelen, in onze Grondwet de uitdrukking van eene der hoofdvoorwaarden van het constitutionnele regerings-stelsel ontbreken: „De Koning is onschendbaar; de ministers zijn verantwoordelijk." Door de opneming in de Grondwet van die beginselen wordt van zelve het bestaan van een eigenlijk gezegd ministerie gewaarborgd, zoodat alsdan daarover geene verdere bepalingen in die Grondwet gevorderd worden.

VII. Afgescheiden van de zoo even bedoelde algemeene staatkundige verantwoordelijkheid, die voor eene regeling bij de wet minder vatbaar schijnt, heeft men nagenoeg eenstemmig regeling der ministeriële verantwoordelijkheid bij de wet langd, beter en vollediger dan thans, volgens de art. 75 en 7 Grondwet en volgens andere wetten, bestaat.

VIII. Op zeer weinige uitzonderingen na, wenschen de leden aan den Koning het regt toegekend te zien, om de Tweede Kamer der Staten-Generaal te ontbinden.

IX. Algemeen heeft men de overtuiging uitgesproken, de Staten-Generaal op de wetgeving voor de kolonien zelfden invloed behooren uit te oefenen, als op die voor derland. Daarentegen kan de groote meerderheid der leden genoegen nemen met hetgeen omtrent dit aangelegen punt het IVde der aanhangige wets-ontwerpen tot wijziging Grondwet wordt voorgesteld. Dezelfde meerderheid dat de reglementen op het beleid der regering voor de overzeesche bezittingen bij de wet worden voorgesteld.

Sommige leden waren daarenboven van gevoelen, dat meerdere waarborgen dan thans bestaan of bij het reeds haalde wetsontwerp zijn voorgesteld, voor het rigtig geldelijk beheer in de koloniën, en met opzigt tot het batig slot, dat de Indische bezitingen opleveren, behooren verleend te worden. groote meerderheid echter was van meening, dat juist de behandeling van het bedoelde wets-ontwerp de meest geschikte gelegenheid aanbiedt, om dit alles meer gezet in overweging te nemen, en behoudt zich dan ook voor, om hare wenschen en inzigten te dezen aanzien nader en bepaald bloot te leggen.

X. Eene aanzienlijke meerderheid heeft zich voor zoodanige eene verandering in de Grondwet verklaard, volgens welke begrootingen van ontvangsten en uitgaven des Rijks voortaan telkens voor den tijd van één jaar zouden worden vastgesteld.

XI. De meerderheid wenscht in de Grondwet het beginsel gedrukt te zien, dat, op de wijze bij de wet te bepalen, wetgevende magt rekening en verantwoording van de staatsinkomsten en uitgaven zal worden gedaan.

XII. De zeer groote meerderheid verlangt openbare beraadslagingen van de Eerste Kamer, als eene voorwaarde van haar voortdurend bestaan. Evenzoo wenscht die meerderheid openbaarheid voor de Provinciale Staten en gemeenteraden, op eene door de wet te regelen voet.

XIII. Met uitzondering van zeer weinige leden, heeft men vóór de regeling van het militaire regtswezen bij de wet verklaard.

XIV. Men wenscht nagenoeg algemeen in de Grondwet zuiverde voorschriften opgenomen te zien omtrent de wijze waarop daarin voortaan veranderingen en wijzigingen zullen kunnen worden gebragt. Daarbij heeft men het oog op zoodanige voorschriften, die, zonder de zaak te gemakkelijk te maken, loop daarvan vereenvoudigen en alle thans bestaande onzekerheid omtrent sommige punten doen ophouden.

XV. Algemeen is de wensch uitgedrukt, dat althans wetten, die tot het nieuw in te voeren kiesstelsel betrekking hebben, bij de Tweede Kamer worden ingediend in de zitting der Staten-Generaal, onmiddellijk volgende op die, waarin de thans behandelde herziening der Grondwet zal zijn tot stand gebragt.

Na het behandelen dezer hoofdpunten is door eenige weinige leden de meening geuit, dat de vrijheid van godsdienst niet genoegzaam bij bestaande Grondwet gewaarborgd was; dringend zij dien ten gevolge er op aan; dat van dit hun gevoelen paaldelijk in het tegenwoordig verslag zou blijken.

De Commissie van Rapporteurs heeft bij deze beknopte opsomming van hetgeen nopens het allergewigtigste onderwerp, over dit verslag loopt, tot nu toe in de afdeelingen der Kamer verhandeld, niets meer te voegen, dan dat zij de tolk is der heele Vergadering, wanneer zij, in het welbegrepen belang Vaderlands, op eene zoo spoedig mogelijke inzending der voorstellen tot grondwets-herziening, die het uitvloeisel kunnen zijn van de in het hoofd dezes vermelde Koninklijke mededeeling, dringt. Zij voegt er de uitdrukking bij der verwachting, langs dien weg aan het Staatsverdrag bestendigheid, aan den Troon onwankelbaarheid, aan het Volk tevredenheid, den Staat veerkracht zal kunnen worden verzekerd.

Aldus vastgesteld bij de genoemde Commissie, den 16den Maart 1848.

Duijmaer van Twist.
Corver Hooft.
Van Panhuijs.
Van Goltstein.
Verweij Mejan.

Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.